

SITUAȚIA POLITICĂ DIN ROMÂNIA ÎN VIZIUNEA ABWEHRSTELLE RUMĂNIEN. IULIE 1941

OTTMAR TRAȘCĂ*

THE POLITICAL SITUATION IN ROMANIA REFLECTED IN REPORT OF THE ABWEHRSTELLE RUMĂNIEN. JULY 1941

ABSTRACT: *The document we are publishing, with comments and annotations, originates from the Armeoberkommando 11-The High Commandment of the 11th German Army's archives. The report, dated the 14th of July, 1941, realized by Department 1 – Intelligence of the Abwehrstelle Rumänien residence, is structured in two parts; the first includes the intelligence coming from „sure sources” referring to the internal political situation in Romania while the second part of the document presents various pieces of news from the circles of diplomats accredited in Romania. The most interesting data and in our opinion the most veridical, are contained by the first part of the document, especially those referring to the parties' activity, to the political circles (PNT, The Legionnaire Movement, The Communist Party, The National-Christian Party) respectively to the minorities' circles (Hungarian and Jewish respectively). The document is important not only considering the intelligence we obtained but also because it is one of the few original Abwehrstelle Rumänien reports identified as such up to the present given that the archive of the German Intelligence Services, including the Abwehrstelle Rumänien – was largely destroyed at the end of WW II.*

KEYWORDS: *Romania, political situation, Abwehrstelle Rumänien, German Intelligence Services*

REZUMAT: *Documentul pe care îl publicăm, comentat și adnotat, provine din arhiva Armeoberkommando 11-Înaltul comandament al Armatei a 11-a germană. Raportul, datat 14 iulie 1941, întocmit de Secția I-Informații a rezidenței Abwehrstelle Rumänien, este structurat în două părți, prima parte cuprinde informațiile provenite din „sursă sigură” referitoare la situația politică internă din România, în timp ce a doua parte a documentului prezintă diverse știri provenite din cercurile diplomaților acreditați în România. Informațiile cele mai interesante și, în opinia noastră, veridice sunt cuprinse în prima parte a documentului, îndeosebi cele referitoare la activitatea partidelor, organizațiilor politice (PNT, Mișcarea Legionară, Partidul Comunist, Partidul Național-Creștin) și minorităților (maghiară, respectiv evreiască). Documentul prezintă importanță nu numai prin prisma informațiilor conținute, ci și prin faptul că reprezintă unul din puținele rapoarte originale provenite de la Abwehrstelle Rumänien și identificate ca atare până în prezent, în condițiile în care arhiva serviciilor de informații germane – implicit a Abwehrstelle Rumänien – a fost în mare parte distrusă la sfârșitul celui de-al doilea război mondial.*

CUVINTE-CHEIE: *România, situație politică, Abwehrstelle Rumänien, servicii secrete germane*

În cadrul cercetării istorice investigarea activității serviciilor de informații a reprezentat o temă de cercetare ce s-a bucurat de-a lungul timpului de atenția constantă a istoricilor. În pofida acestui fapt, contribuțiile istoriografice privitoare la prezența serviciilor de informații germane pe teritoriul României, precum și colaborarea informativă româno-germană în perioada 1939–1945 sunt puține ca număr și deficitare din

* Cercetător științific principal, Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române din Cluj-Napoca. Adresă email: otrasca@yahoo.com

punct de vedere informațional ori interpretativ. Deși în cea mai mare parte a perioadei interbelice România și Germania s-au aflat în tabere politice diametral opuse, totuși politica de apropiere treptată față de cel de-al III-lea Reich promovată de guvernul român după înlăturarea lui Nicolae Titulescu din fruntea Ministerului de Externe¹ a fost urmată de o evoluție asemănătoare inclusiv în planul raporturilor dintre serviciile secrete ale celor două state. Colaborarea informativă româno-germană avea să se intensifice odată cu declanșarea conflagrației mondiale, principalele obiective urmărite fiind schimbul de informații referitor la U.R.S.S. și protejarea regiunii petrolifere Ploiești împotriva actelor de sabotaj ale serviciilor de informații britanice și franceze.

În momentul izbucnirii celui de-al doilea război mondial, OKW/Amt Ausland Abwehr comandat de viceamiralul Wilhelm Canaris avea următoarea structură la nivel central: 1) Abteilung Z (Personal und Finanzverwaltung) – departamentul central condus de generalul-maior Hans Oster, însărcinat cu chestiuni administrative și de personal; 2) Abteilung Ausland – departamentul străinătate condus de comandorul Leopold Bürkner, cu atribuții legate de cercetarea presei străine, relațiile cu armatele altor state, chestiuni coloniale, organizarea serviciului de atașați militari în colaborare cu Ministerul de Externe german, etc.; 3) Abteilung Abwehr I (Geheimer Meldedienst) – departamentul Abwehr I, condus de colonel Hans Piekenbrock și însărcinat cu procurarea informațiilor militare în străinătate; 4) Abteilung Abwehr II (Sabotage und Sonderaufgaben) – departamentul Abwehr II condus de colonelul Erwin von Lahousen, cu atribuții în planificarea și realizarea operațiunilor speciale (sabotaje, diversiune); 5) Abteilung Abwehr III (Spionageabwehr und Gegenspionage) – departamentul Abwehr III condus de colonelul Franz Eccard von Bentivegni cu atribuții de contrainformații și combatere a activității serviciilor de spionaj inamice². În afară de aceste departamente, OKW/Amt Ausland Abwehr cuprindea inclusiv rezidențele Abwehr denumite „Abwehrstelle” (Ast) ori „Kriegsorganisation” (KO). Inițial, la începutul celui de-al doilea război mondial rezidențele Abwehrstelle își desfășurau activitatea pe teritoriul Reichului. Ulterior, în urma extinderii războiului, noi rezidențe Abwehrstelle au fost create în teritoriile ocupate în perioada 1939–1941³. În schimb, rezidențele Abwehr „Kriegsorganisation” (KO), activau sub acoperire diplomatică în cadrul consulatelor, legațiilor sau ambasadelor germane din statele neutre sau aliate cu cel de-al III-lea Reich⁴. Din punct de vedere organizatoric, rezidențele „Abwehrstelle” respectiv „Kriegsorganisation” aveau o structură similară cu centrul din Berlin, fiind conduse de ofițeri numiți în funcție de conducerea centrală a OKW/Amt Ausland Abwehr.

Întrucât la începutul celui de-al doilea război mondial România era un stat neutru, rezidența Abwehr din România a avut până în octombrie 1940 titulatura de „Kriegsorganisation Rumänien”. În contextul preluării puterii de către generalul Ion Antonescu, a constituirii Misiunii Militare germane și a intrării ireversibile a României în sfera de influență germană, OKW/Amt Ausland Abwehr a decis la 3 octombrie

¹ Pentru evoluția relațiilor dintre România și Germania în perioada următoare debarcării lui Nicolae Titulescu din fruntea Ministerului de Externe vezi îndeosebi Hillgruber 1994, p. 43 și următoarele; Chiper 2000, p. 201 și următoarele; Haynes 2003, p. 24 și următoarele.

² Vezi în acest sens Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg im Breisgau, MSG (Militärische Sammlung)/13454. Bericht des Generalmajors Erwin von Lahousen „Geheimorganisation Canaris“. Organisation des Amtes Ausland/Abwehr (1938/1939–1943) (În continuare se va cita BMF); Der Bundesbeauftragte für die Unterlagen des Staatssicherheitsdienstes der ehemaligen Deutschen Demokratischen Republik Berlin, MfS HA IX/11 FW 470 Akte 1, fol. 5. Struktur des OKW-Spionage und Sabotageamtes „Abwehr/Ausland“ 1943 (În continuare se va cita BStU).

³ Vezi lista rezidențelor „Abwehrstelle“ în anul 1942 în BMF, RW 5 – OKW/Amt Ausland/Abwehr – /689, fol. 140–142. Amt Ausland/Abwehr Z Nr. 220/2.42 geh. vom 05.02.1942 betreffend Maßnahmen zur Personalersparnis im OKW den ihm nachgeordneten Dienststellen (Abwehrstellen), gez. Generalmajor Hans Oster.

⁴ BMF, MSG (Militärische Sammlung)/13454. Bericht des Generalmajors Erwin von Lahousen „Geheimorganisation Canaris“. Organisation des Amtes Ausland/Abwehr (1938/1939–1943); Politisches Archiv des Auswärtigen Amtes Berlin, R 101832, Abwehr allgemeines, Band 1, 31. Dezember 1940–31. Dezember 1942, E 264246–264249. Amt Ausland/Abwehr Nr. 3308/41 gKdos I H West vom 18.09.1941 betreffend Aufstellung der bei deutschen Missionen im Ausland eingebauten Abwehr – bzw. KO – Beauftragten und ihrer eingebauten Hilfskräfte, gez. Oberst Hans Piekenbrock (În continuare se va cita PAAAB).

1940 transformarea rezidenței „Kriegsorganisation Rumänien” în „Abwehrstelle Rumänien”⁵. În perioada existenței sale (octombrie 1940-august 1944), „Abwehrstelle Rumänien” avea să reprezinte nu numai principala structură informativă germană în România, ci și singura recunoscută și acceptată oficial de către statul român. În perioada octombrie 1940-august 1944, „Abwehrstelle Rumänien” a fost condusă succesiv de colonelul Erich Rodler⁶ (17.10.1940–03.06.1941, 15.10.1941–30.04.1944), locotenent-colonelul Friedrich Ludwig Freiherr von Gamm⁷ (03.06–14.10.1941) – care l-a înlocuit temporar pe colonelul Erich Rodler, acesta din urmă fiind bolnav – și colonelul Friedrich (Fritz) Sebastian Baur⁸ (30.04–23.08.1944). Coloneii Erich Rodler și Friedrich Sebastian Baur proveneau din fosta armată austro-ungară și dispuneau de o vastă experiență în domeniul informațiilor, ei fiind preluați în 1938, în urma Anschluss-ului Austriei, în cadrul departamentului Abwehr I (Geheimer Meldedienst)-informații din OKW/Amt Ausland Abwehr. Locotenent-colonelul Friedrich Ludwig Freiherr von Gamm participase la primul război mondial în cadrul

⁵ BMF, WF-05/28218; RH 31-I – Deutsche Heeresmission in Rumänien /24 (a), fol. 57–61. OKW Nr. 1748/40 g.Kdos. WFSt/Abt. L (II) betreffend Wehrmachtdienststellen beim Chef der Deutschen Wehrmacht-Mission in Rumänien vom 03.10.1940, gez. Generalmajor Walter Warlimont.

⁶ Erich Rodler (1884–1948); militar de carieră austriac. Absolvent al Școlii militare de ofițeri de infanterie din Praga (1899–1903) și al Academiei militare Wiener-Neustadt (1908–1912). Intră în armata austro-ungară cu gradul de locotenent (1903), ofițer de Stat Major (din 1911); ofițer de informații (din 1913). În timpul primului război mondial activează ca ofițer de informații în cadrul armatei austro-ungare, fiind trecut în rezervă în 1920 cu gradul de maior. Funcționar în cadrul administrației din Tirol (1933–1938), calitate în care desfășoară inclusiv activități cu caracter informativ în folosul Germaniei și împotriva Italiei. Arestat de SS în 1938, este eliberat la cererea OKW/Amt Ausland/Abwehr, căruia i se alătură în același an. Comandant al „Abwehr-Nebenstelle Innsbruck” (01.04.1938–18.06.1940); comandant al Abwehrstelle Salzburg (19.06–16.10.1940); comandant al serviciului „Abwehrstelle Rumänien” (17.10.1940–30.04.1944). În retragere pentru limită de vârstă de la 01.05.1944; în rezerva OKH (01.05.1944–31.12.1944); trecut în rezervă la 31.12.1944. Convocat la 04.05.1947 la sediul comandamentului sovietic din Viena, a arestat de autoritățile de ocupație sovietice (SMERȘ). Transportat în U.R.S.S., este condamnat pentru spionaj, sfârșind în închisorile sovietice la 20.02.1948. Maior (din 01.11.1938); locotenent-colonel (din 01.03.1940); colonel (din 01.03.1942). BMF, Pers 6/2513-Oberst Erich Rodler; Österreichisches Biographisches Lexikon 1988, p. 197.

⁷ Friedrich Ludwig Freiherr von Gamm (1889-?), militar de carieră german. Intră în armată în 1910 cu gradul de locotenent, participă la primul război mondial. Trecut în rezervă la 24.01.1920. Reactivat la 01.01.1937, este repartizat în cadrul OKW/Amt Ausland/Abwehr. Referent III c în cadrul Abwehrstelle XVIII (Salzburg) (01.06.1938–01.08.1939); șef al departamentului III-contraspionaj în cadrul Abwehrstelle Praga (01.08.1939–03.07.1940); șef al departamentului III-contraspionaj în cadrul Abwehrstelle St. Germain (04.07.1940–02.06.1941); comandant al Abwehrstelle Rumänien (03.06–14.10.1941); în concediu (15.10.1941–15.02.1942); comandant al Abwehrnebenstelle Kiev (15.02.1942–13.06.1943); comandant al Abwehrstelle XIII (Nürnberg) (14.06–28.07.1943); comandant al Abwehrstelle im Wehrkreis XXI (Posen) (27.07.1943–31.07.1944); în rezerva OKH (din 01.18.1944), repartizat ca șef de Stat Major al Corpului de Armată comandat de generalul de cavalerie Kurt Feldt (17.08–09.11.1944); șef de Stat Major al Kommandant des rückwärtigen Armeegebietes (Korück) 593 (09.11–24.11.1944); căpitan (din 01.03.1934); maior (din 01.10.1938); locotenent-colonel (din 01.09.1941).

⁸ Friedrich Sebastian Baur (1895–1973), militar de carieră austriac. Absolvent al Academiei militare Wiener-Neustadt (1912–1914). Intră în armata austro-ungară cu gradul de locotenent (1914); participă la primul război mondial ca pilot. A luptat inclusiv pe frontul din România, fiind grav rănit în 1916 în pasul Oituz. Pensionat la 01.03.1919, cu gradul de căpitan în rezervă (din 26.11.1921). Reactivat la 01.10.1938, fiind preluat în cadrul OKW/Amt Ausland/Abwehr și repartizat în cadrul Abteilung Abwehr I-Secției I Informații. Ofițer în cadrul „Abwehrstelle Wien” (01.10.1938–17.03.1939); transferat la București sub acoperirea diplomatică de cancelar adjunct, însărcinat cu conducerea serviciului pașapoarte din cadrul Legației germane (din 17.03.1939), în realitate a condus Secția I Informații din cadrul rezidenței Abwehr „Kriegsorganisation Rumänien”, precursora „Abwehrstelle Rumänien” (17.03.1939–17.10.1940); conducător al Abwehr I-departamentului I Informații din cadrul „Abwehrstelle Rumänien” (17.10.1940–01.09.1942); detașat ca ofițer Abwehr la Statul Major „Don” comandat de generalul-maior Arthur Hauffe – atașat Grupului de Armate „Mareșal Ion Antonescu” (01.09.1942–15.02.1943); participă în cadrul „Abwehrstelle Wien” la cursuri de specializare pentru conducătorii de Abwehrstelle (15.02–01.08.1943); conducător al Abwehr I-departamentului I Informații din cadrul „Abwehrstelle Rumänien” (01.08.1944–23.08.1944); comandant al Abwehrstelle Rumänien (30.04–23.08.1944); ofițer Abwehr-I c/AO în cadrul Grupului de Armate „Ucraina de Sud/Sud” (23.08.1944–01.03.1945); comandant al Regimentului 236 Grenadier (01.03–09.05.1945). După încheierea celui de-al doilea război mondial s-a stabilit în orașul Linz, unde a încetat din viață la 10.10.1973. Maior (din 01.10.1938); locotenent-colonel (din 01.10.1941); colonel (din 01.02.1944). Staatsarchiv Wien/Abteilung Archiv der Republik/05/DWM, Personalakten Oberst Friedrich Sebastian Baur; PAAAB, Deutsche Gesandtschaft Bukarest, Karton 2-Personalakten Amtsrat Fritz Baur; AMAE, fond 14/Reprezentanți-Germania, B 24-dosar Fritz Baur/cancelar adjunct.

armatei germane și în perioada cuprinsă între trecerea sa în rezervă (24.01.1920) până la data reactivării sale (01.01.1937), nu a avut tangențe cu serviciile de informații. Deși activitatea sa a fost în general apreciată de superiori, fiind inclusiv vorbitor al limbii ruse, totuși caracterul său irascibil, nervozitatea și inadaptabilitatea la realitățile din România, au influențat într-o manieră negativă activitatea sa în fruntea Abwehrstelle Rumänien. În consecință, locotenent-colonelul Friedrich Ludwig Freiherr von Gamm a rămas în funcție doar 3 luni și jumătate, colonelul Erich Rodler revenind imediat după însănătoșirea sa la conducerea Abwehrstelle Rumänien.

Documentul pe care îl publicăm în anexă provine din arhiva Armeoberkommando 11-Armata a 11-a germană. Raportul, datat 14 iulie 1941, întocmit de Secția I-Informații a Abwehrstelle Rumänien și semnat de comandantul interimar al acestei structuri informative germane, locotenent-colonelul Friedrich Ludwig Freiherr von Gamm, este adresat ofițerului de informații (I c) din cadrul comandamentului Armatei a 11-a germane, maiorul Werner Ranck. Raportul este structurat în două părți, prima parte cuprinde informațiile provenite din „sursă sigură” referitoare la situația politică internă din România, în timp ce a doua parte a documentului prezintă diverse știri provenite din cercurile diplomaților acreditați în România. Informațiile cele mai interesante și, în opinia noastră, veridice sunt cuprinse în prima parte a documentului, îndeosebi cele referitoare la activitatea partidelor, organizațiilor politice (PNT, Mișcarea Legionară, Partidul Comunist, Partidul Național-Creștin) și minorităților (maghiară, respectiv evreiască). În schimb, informațiile provenite din mediile diplomatice bucureștene sunt mult mai puțin veridice, în marea lor majoritate acestea constituind simple zvonuri răspândite de cercurile diplomatice și înregistrate ca atare inclusiv de către serviciile de informații. În ce privește „sursa sigură” care a furnizat Abwehrstelle Rumänien informațiile din prima parte a raportului citat, credem că este vorba de un informator suficient de bine plasat, întrucât schimbul oficial de informații dintre Serviciul Special de Informații (SSI) și Abwehrstelle Rumänien – realizat prin intermediul Secției de Legături Externe (din 1942 Secția III „G”-Relații Externe) a SSI condusă de locotenent-colonelul Constantin Gheorghe Ionescu-Micandru (nume conspirativ „G. Iorgu”)⁹ – nu avea ca obiect informațiile de felul celor prezente în raportul Abwehrstelle Rumänien. Documentul prezintă importanță nu numai prin prisma informațiilor conținute, ci și prin faptul că reprezintă unul din puținele rapoarte originale provenite de la Abwehrstelle Rumänien și identificate ca atare până în prezent, în condițiile în care arhiva serviciilor de informații germane – implicit a Abwehrstelle Rumänien – a fost în mare parte distrusă la sfârșitul celui de-al doilea război mondial.

⁹ Constantin Gheorghe Ionescu-Micandru (1898–1950), militar de carieră român. Absolvent al Școlii militare de ofițeri de infanterie (1916–1917). Intră în armată cu gradul de sublocotenent (1917), participă la primul război mondial. Ofițer stagiar în cadrul Marelui Stat Major (01.11.1930–31.10.1931); șef al Biroului II Informații din cadrul Diviziei Aeriene (01.11.1931–01.04.1932); șef al Biroului Adjutantură și Personal din Marele Stat Major (01.04.1932–31.10.1936); șef al Frontului de Est din cadrul Serviciului Secret al Armatei române (01.11.1936–31.10.1939); șef al Biroului Legături Externe ulterior Secției III „G” din cadrul Serviciului Special de Informații (01.11.1939–31.07.1944); referent tehnic diurnist în cadrul Serviciului Special de Informații (01.08–01.10.1944). Licențiat din Serviciul Special de Informații, a făcut parte din Mișcarea Națională de Rezistență, fiind arestat de autoritățile comuniste în martie 1946. Condamnat în 26.06.1948 la muncă silnică pe viață și 10 ani degradare civică pentru „crime de război”; a trecut prin închisorile Aiud și Jilava. A decedat în închisoarea Jilava la 13.07.1950. Căpitan (din 10.05.1925); maior (din 16.10.1935); locotenent-colonel (din 08.06.1940). Arhivele Militare Române Pitești, fond DCI/1972, dosar nr. 1170, f. 1–72; Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, fond Informativ, dosar nr. 209906 (Constantin Gheorghe Ionescu-Micandru), passim.

ANEXĂ

Abwehrstelle Rumänien

Leiter I.

Nr. 6771/41 g.

Eingegangen
Bukarest, den 14. Juli 1941
Geheim!

AOK 11 Abt. I c
20 JULI 1941

Betr.: Meldungen aus zuverlässiger Quelle
über die innerpolitische Lage aus Rumänien
und aus hiesigen diplomatischen Kreisen

An

AOK 11, für I c, Major i. G. Ranck

Beiliegend wird ein aus zuverlässigen Quellen stammenden Bericht über die innerpolitische Entwicklung in Rumänien und über Nachrichte aus den hiesigen diplomatischen Kreisen mit der Bitte um Kenntnisnahme übersandt.

1. Anlage

gez. v. Gamm

Randbemerkung: „Chef OB; Major Ranck I c/AO”

Meldungen aus zuverlässiger Quelle über die
innerpolitische Lage Rumänien.

Allgemeine Lage:

Die Bevölkerung verhält sich im allgemeinen im ganzen Lande ruhig.

Trotz der unzulänglichen Löhne verfolgen die Arbeiter die Entwicklung der Operationen an der Front mit grossen Interesse und begegnen der gegenwärtigen Lage mit viel Verständnis.

Câmpina, Sibiu und Râmnicu-Vâlcea leiden stark an Mangel an Mehl und Mais.

Politische Organisationen:

Die National-Taranistische Partei,

teilt mit, daß Iuliu Maniu, dr. Nicolae Lupu einen strengen Verweis gegen seiner pro-russischen Tätigkeit zukommen ließ.

Es wurde ihm auch vorgeworfen, daß er Verbindungen zu jüdischen Journalisten habe die sowohl ihn als auch die National-Taranistische Partei kompromittieren.

Iuliu Maniu wurde kürzlich von amerikanischen Journalisten Johnson eingeladen. Maniu gewährte ihm ein Interview über die politische Lage, verbot ihm aber seine Erklärungen zu veröffentlichen.

Die National-Taranisten behaupten, daß Maniu vermieden hätte, irgendwelche Erklärungen abzugeben, die ihn oder seine Partei auf irgendeine Weise festgelegt hätten.

Die National-Christliche Partei, teilt mit, daß Ing. Gigurtu an einem Wirtschaftsplan arbeite wonach alle rumänischen Wirtschafts-Industrie-und Finanzunternehmen ausschließlich mit den deutschen zusammenarbeiten. An diesem Plan helfen Ing. Gigurtu eine ganze Reihe von Fachleuten der „Mica” Gesellschaft.

Die Legionärsbewegung behauptet daß der ehemalige legionäre Führer Gheorghe Amzăr, der nach Deutschland geflüchtet ist, den ehemaligen rumänischen Minister Radu Greceanu aufgefordert habe, einen Propagandafeldzug gegen die gegenwärtigen Regierung zu beginnen.

Es wird noch mitgeteilt, daß die nach Deutschland geflüchteten Legionäre die Absicht haben, Prof. Forțu, Găvănescul und andere führende Persönlichkeiten der Legionärsbewegung zu bitten Kraft ihrer Autorität und ihres Prestiges beim Staatsführer dahingehend zu intervenieren, daß die ins Ausland geflüchteten Legionäre wieder in die Heimat zurückkehren dürfen.

Ion Zelea Codreanu beabsichtigte ein Sonderkorps von freiwilligen Krankenschwestern aufzustellen, welches von Frau Elena Z. Codreanu geleitet wird und von „Schutzrat“ (Consiliul de Patronaj) unabhängig ist.

Aurel Cărdu und P. Bellu, die ehemaligen Führer der Blutsbrüderschaft Bukarests haben ihr Tätigkeitsfeld nach Timișoara und Caransebeș verlegt.

Von den Bestrebungen, die gefangenen Legionäre aus den Gefängnissen zu befreien, ist noch nicht abgesehen worden.

Es heißt, daß gelegentlich der Feierlichkeiten anlässlich der Heimkehr Bessarabiens und der Nordbukowina die Legionäre dem Staatsführer ein Memorandum unterbreiten werden, worin sie ihn um die Amnestie sämtlicher Legionärshäftlinge bitten, damit die „für den Aufbau des zukünftigen Rumänien so notwendige geistige Vereinigung“ verwirklicht werden kann.

Im Zusammenhang mit den Bemühungen einiger Legionärsführer mit der Regierung wieder in gute Beziehungen zu treten, muß bemerkt werden, daß der Großteil der Studenten auf der abweisenden Haltung Horia Simas beharren.

Auf die Bemühungen des Pfarrers Dumitrescu-Borșa und Prof. Ion Dobre hin, die Legionärsbewegung neu zu organisieren, erklärte der Legionär Costin von den Rüstungswerken „Mărgineanca“ daß die Tätigkeit dieser beiden erfolglos bleiben wird, da die Legionäre keine neue Organisation wollen, die jene Legionärskreise ausschließt, die den Aufstand herbeiführten.

Die Beziehungen zwischen den legionären und den kommunistischen Arbeitern der Flugzeugfabrik „SET“ sind derartig eng, daß die kommunistischen Arbeiter sich von den Arbeitern Amania und Babin, die Legionärsführer der legionären Arbeiterschaft sind, leiten lassen.

Die legionären Studenten von der Wissenschaftlichen Fakultät, erhielten Weisungen, die anti-semitischen Propaganda wieder zu beginnen. Daraufhin, begann Irimie Cornel, der legionäre Studentenführer dieser Fakultät jüdische Statistiken zu studieren, um auf Grund dieses Studiums die antisemitische Propaganda mit ganzer Kraft einzuleiten.

Während der Ferien übernehmen die Studenten Popescu Dumitru, Miron Gheorghe, Popică Eugen, Caranica Gheorghe und der Universitätsassistent Mircea Badea das Führungskomitee der legionären Studentenschaft des Polytechnikums.

Die in Bukarest zurückgebliebenen Studenten Victor Popa, Dumitru Săndulescu und Nicolae Banciu von der Akademie der Schönen Künste beginnen mit der Reorganisation der Legionärsbewegung in dieser Akademie.

Die legionäre Propaganda versucht die anti-semitischen Maßnahmen der gegenwärtigen Regierung als nichtig hinzustellen. Sie behaupten, daß das Enteignungsgesetz der jüdischen städtischen Güter recht zögernd in Kraft trete, zum Unterschied des jüdischen Enteignungsprozesses von ländlichen Immobilien unter dem legionären Regime.

Zahlreiche Legionäre der Hauptstadt machen sich über die Passivität der Legionärsführer grosse Sorgen, da sie befürchten, daß die Legion auf diese Weise die restliche Sympathie der öffentlichen Meinung verlieren wird. Sie streben daher die Vereinigung aller Legionäre und Wiederherstellung der guten Beziehungen mit der Regierung an.

Die Kommunistische Partei gab Weisung an, viele neue Mitglieder aus der vormilitärischen Jugend zu werben, da diese Elemente schnell zu begeisternde Elemente sind, zu jeder Tat fähig sind.

Kommunistische Kreise nahmen die angeblich von Moskauer Sender durchgegebene Drohung an die rumänische Regierung, daß die Russen bei Hinrichtung eines Kommunisten 100 bessarabische Rumänen umbringen werden, mit Genugtuung auf.

Diese Kreise vermuten, daß diese Drohung die rumänischen Behörden einschüchtern und die Behandlung der internierten Kommunisten mildern wird.

Die kommunistischen Arbeiter teilten den Kommunistenführern mit, daß die Unterstützungsfonde für gefangene Kommunisten nicht ausreichen und daher der Befehl Flugzettel zu drücken nicht ausgeführt werden kann.

Die Kommunistische Partei wiederholte ihre Weisungen an die kommunistischen Arbeiter, die Arbeit zu sabotieren und die Industrie-Einrichtungen zu schädigen.

Die kommunistischen Intellektuellen in Bukarest nähren die Überzeugung daß „der Kommunismus trotz der noch so starken Stöße siegreich hervorgehen werde, da er von mehreren Millionen Arbeitern und Intellektuellen vertreten wird“.

Die Ernennung von Ana Pauker zur Führerin der „Weiblichen Guerilla-Abteilungen der UdSSR“ rief unter den Kommunisten Rumäniens Begeisterung hervor. Das Sekretariat des Zentralkomitees der Partei beschloss im Geheimen eine Propagandaschrift zu verfassen, wonach Ana Pauker der kommunistisch-revolutionären Bewegung Rumäniens angehört.

Minderheiten:

Die Juden erhielten von Şafran dem Führer der mosaischen Kultusgemeinde in Rumänien den Rat, für den Sieg des Kommunismus und der Demokratien zu kämpfen, da dies die einzige Rettung der jüdischen Nation sei.

Die Bukarester jüdische Gemeinschaft beauftragte den Journalisten Isac Reiner von „Unserer Wiedergeburt“ eine Liste von all jenen Juden zusammenzustellen, die unter den antisemitischen Regierungen in Rumänien „leiden“ mussten. Diese Liste soll dann nach Washington und London gesandt werden.

Zahlreiche Juden, die Befehl zum Arbeitsdienst erhalten, versuchen sich dieser Verpflichtung durch Interventionen bei den Rekrutierungsämtern zu entziehen.

Durch Vermittlung der Gesandtschaft der U.S.A. verfaßten Dr. Filderman und Alexander Şafran ein Memorandum an die amerikanische Gemeinschaft „Joint“, worin diese um dringende Hilfe für die von den Rumänen mißhandelten Juden gebeten wird. Die Juden hoffen, daß die Gesandtschaft dies der Regierung in Washington weiter berichten wird.

Die Ungarn erhielten von Gyárfás Elemér, dem Präsidenten der national-ungarischen Gemeinschaft in Rumänien den Rat, sich zurückhaltend zu verhalten. Die Führer der Gemeinschaft in Bukarest organisieren im ganzen Lande Versammlungen, um auf diese Weise den Ortsgruppenführern die Weisungen Budapests mitzuteilen.

Die Bulgaren in der Hauptstadt glauben, daß die Regierung in Vichy England bald den Krieg erklären wird.

Die Russen und Ukrainer der Hauptstadt sind dahingehend informiert, daß General Biskupski, der Führer der Weißrussen in Deutschland und Hauptmann Skoropadski, der Führer der Kosaken und Ukrainer in Deutschland begleitet von dem Journalisten Kovalevski von der „Krakauer Zeitung“ in einigen Tagen in Rumänien eintreffen wird, um die Organisationen der Weißrussen in Rumänien zu inspizieren und den Rahmen der zukünftigen ukrainischen Verwaltung vorzubereiten.

Die Bukarester Ortsgruppe der Organisation „Vilno Kazacestvo“ (Freie Kosaken) unter der Leitung von Sergej Marguschin und Dulinov Ivan entwickelt eine lebhafte Tätigkeit zur Vereinigung aller emigrierten Kosaken um für den unabhängigen Kosakenstaat zu kämpfen.

Die Serben im Bezirk Caraş zeigen sichtliche Genugtuung über den Ausbruch des Krieges gegen Sowjetrußland. Sie rechnen mit einem bestimmten Sieg der Roten Armee.

Die Türken der Hauptstadt behaupten, daß nach Niederlage Russlands die Republiken Turkestan, Azerbaidjan und Armenien der Türkei angeschlossen werden. Dieses von offiziellen Kreisen in Ankara verbreitete Gerücht, soll anscheinend die Aufmerksamkeit Deutschlands auf die Ansprüche der Türkei lenken.

Die Armenier in Bukarest sammelten eine Summe von 12.000.000 Lei zur Gründung eines Feldlazarets.

Die armenischen Kreise befürchten einen eventuellen Eingriff der Türkei im Kaukasus. Ein solcher Eingriff würde die Pläne für einen unabhängigen armenischen Staat bedrohen.

AUS AUSLÄNDISCHEN DIPLOMATENKREISEN BUKARESTS.

Die Ungarische Gesandtschaft wurde dahingehend unterrichtet, daß Bárdossy László, der ungarische Ministerpräsident im Laufe dieses Monats sich nach Rom und Berlin begeben wird, um Zusicherungen für die ungarischen Gebietsansprüche einzuholen.

Die ungarischen Großgrundbesitzer befürchten, daß der gegenwärtige Krieg dem Feudalismus Ungarns ein Ende setzen wird.

Minister Nagy László beabsichtigt der national-ungarischen Gemeinschaft Nachrichtenagenten der Gesandtschaft beizugeben.

Die Bulgarische Gemeinschaft erhielt die Nachricht daß König Boris für den 12. Juli vom Hauptquartier des Führers eingeladen worden sei.

Die Rekrutierungen von bulgarischen Freiwilligen für den Feldzug gegen Russland begegnen wegen der pro-russischer Einstellung der bulgarischen Bevölkerung Schwierigkeiten.

Am 4. Juli wurden in Bulgarien mehrere Hundert sowjetrussische Fallschirmjäger abgesetzt um Sabotage auszuüben und wichtigen Eisenbahnknotenpunkte und Militärbetriebe zu schädigen.

Die bulgarischen Diplomaten in Bukarest behaupten, daß Japan bald in den Krieg gegen Sowjetrussland eintreten und nach einem bestimmten deutsch-italienisch-japanischen Plan einen Großteil des asiatischen Russlands besetzen wird.

Die Gesandtschaft erhielt aus Sofia die Weisung, so vorsichtig als möglich in der Erfüllung von Durchreisevisa für Reisende aus Rumänien nach der Türkei zu sein.

Der Militärattaché, Major Tschavdaroff erklärte kürzlich, daß Bulgarien die weitgehendsten Maßnahmen zur Sicherheit seines Küstenstreifens getroffen habe.

Die Griechische Botschaft vermerkt die Bestätigung der Ernennung Herrn Spiros Capitanidis zum Botschaftssekretär mit dem Titel eines provisorischen Geschäftsträgers, durch die Regierung Colacoglu.

Die Botschaft erhielt die Nachricht, daß die türkische Regierung ab 6.7. die Schifffahrt in den türkischen Gewässern sowie die Durchfahrt durch die Dardanellen für jedes fremde Schiff verboten habe.

Die Regierung in Ankara veranlasste die Deblockierung der griechischen Kapitale in der Türkei. Diese Maßnahme weckte in griechischen Kreisen viel Sympathie für die Türkei.

Die Türkische Botschaft erklärte daß der kürzlich abgeschlossene Pakt zwischen Türkei und Deutschland mit Zustimmung der ganzen türkischen öffentlichen Meinung sowie der Zustimmung der Armee zustande gekommen sei.

Die türkische Regierung forderte die englische Regierung auf, alle militärischen Dienststellen, sowie die Organisationen des Intelligence-Service aus der Türkei zurückzuziehen.

Der Militärattaché erklärte, daß zwischen der Regierung in Ankara und dem Vertreter des Deutschen Reichs Verhandlungen über Rüstungslieferungen für die Türkei im Gange sind.

Die Gesandtschaft der U.S.A. ist darüber unterrichtet, daß amerikanische Streitkräfte alle sowjetrussischen Luft – und Seestützpunkte nacheinander in Ostsibirien besetzen werden.

Militärattaché Oberst Ratay, wird um den 10. Juli herum nach Suez fahren, um dort sich mit einer amerikanischen Militärmission zu treffen und über die inner – und aussenpolitische Lage Rumäniens zu berichten.

Es wird behauptet, daß Radu Irimescu, der ehemalige rumänische Minister in Washington sich gegenwärtig in Kanada aufhielt, wo er die Interessen des „Komitees der nationalen Vereinigung der freien Rumänen“ von London vertritt.

In den letzten Tagen wurden in den Raum von Baku 175 britische Flugzeuge mit australischen Piloten gesandt. Ihre Stützpunkte sind Batum, Poti und Kutais.

General Schaposchnikov soll am 6.7. wegen Sabotage und schlechter Führung seiner Truppen im ukrainischen Raum verhaftet und nach Chabarowsk transportiert worden sein, wo er abgeurteilt wird.

Die ganze sowjetrussische Handelsflotte und ein Teil der Kriegsflotte im Fernen Osten verliess am 5.7. den Hafen von Wladiwostok in Richtung der amerikanischen Gewässer.

Seit Beginn des Krieges zwischen Deutschland und England sammelten die Rumänen in Amerika eine Summe von 800.000 Dollar für die englische Aufrüstung.

In Gesandtschaftskreisen heißt es, daß im Falle einer japanischen Intervention in dem Krieg gegen Russland, Staaten von Nordamerika nur nach 6 Monaten, nämlich nach vollkommener Aufrüstung Amerikas, sich an dem Krieg beteiligen werden. Man rechnet damit, daß dann die japanischen Streitkräfte auch bereits geschwächt sein werden.

Das Zutrittsverbot an die Front für amerikanische Journalisten erregte in der Gesandtschaft der U.S.A. Unwillen.

Der Presseattaché beauftragte den amerikanischen Journalisten Frank Stewens mit der Prüfung der rumänischen öffentlichen Meinung zu den gegenwärtigen Ereignissen.

Die Gesandtschaft verfügte, daß sämtliche polnischen Dienststellen Bukarests in die Str. Argentina Nr. 41, nach dem Sitz der Gemeinschaft „American Mission“ verlegt werden mögen.

Die Französische Gesandtschaft glaubt zu wissen, daß Berlin es zurückgewiesen habe, über die durch den Kriegseintritt Ungarns in den Krieg gegen Russland entstandenen ungarischen Gebietsansprüche zu sprechen.

Minister Jacques Truelle behauptet daß zwischen den Regierungen in Berlin und Ankara Verhandlungen über den Kriegseintritt der Türkei in den Krieg gegen Russland geführt werden.

Die Gesandtschaftskreise sind darüber ungehalten, daß die Räume der französischen Schule in der Str. Cristian Tell Nr. 22 von den rumänischen Behörden beschlagnahmt wurden.

Die jugoslawischen Kreise sind dahingehend informiert, daß am 12.7. in Rumänien ein Sonderkorps von Soldaten eintreffen werden, welches an die rumänische Front gegen Russland gesandt wird.

Novak Popowitsch, der Sekretär der ehemaligen jugoslawischen Gesandtschaft in Bukarest erhielt von der serbischen Regierung in London die Weisung, 2 Agenten nach Istanbul zu senden, die mit Oberst Duschan Minkowitsch, in Kontakt treten sollen.

Oberst Duschan Minkowitsch ist mit der Aufrechterhaltung der Beziehungen zu Nachrichtenstellen in Rumänien betraut.

AUSLÄNDISCHER NACHRICHTENDIENST

Der ungarische Nachrichtendienst beginnt am 17.7. mit dem Nachrichtenaustausch mit dem bulgarischen Nachrichtendienst.

Der ungarische Nachrichtendienst schlug dem französischen Nachrichtendienst gemeinsames Nachrichtenaustausch vor, erhielt jedoch bisher keine positive Antwort.

Traducere

Intrat

Abwehrstelle Rumänien

Comandant I.Nr. 6771/41 s[ecret].

București, 14. iulie 1941

Secret!

**AOK 11 Dep[artamentul] I c
20 IULIE 1941**

Referitor: Informații din sursă sigură
referitoare la situația politică internă din România
și din cercurile diplomatice

Către

AOK 11, pentru I c, maior de Stat Major Ranck¹⁰

În anexă vă trimitem, cu rugămintea de luare la cunoștință, un raport întocmit pe baza unei surse sigure referitor la evoluția situației politice interne din România, respectiv informații provenite din cadrul cercurilor diplomatice de aici.

I. Anexă

ss. v. Gamm

Însemnare: „Șef, Comandant; Maior Ranck I c/AO”

Informații din sursă sigură referitoare la
situația politică internă din România.

Situația generală:

În general populația se comportă calm în toată țara.

În pofida salariilor insuficiente, muncitorii urmăresc cu mult interes evoluția operațiunilor militare pe front și manifestă multă înțelegere față de situația actuală. Câmpina, Sibiu und Râmnicu-Vâlcea suferă mult datorită lipsei făinii și porumbului.

Organizații politice:

Partidul Național-Țărănesc, comunică faptul că Iuliu Maniu¹¹ i-a transmis dr. Nicolae Lupu¹² o atenționare strictă îndreptată împotriva activității sale rusofile.

¹⁰ Werner Ranck (1904–1989), militar de carieră german. Intră în armată în 1924 cu gradul de locotenent. Ofițer de Stat Major în cadrul Statului Major al Corpului X Armată (august-septembrie 1939); ofițer de Stat Major în cadrul Statului Major al Diviziilor 93 infanterie (septembrie 1939-februarie 1940), respectiv 15 infanterie (februarie 1940-ianuarie 1941); ofițer de Stat Major în cadrul Statului Major al Armatei 11, îndeplinind funcția de șef al secției de informații – AOK 11, Chef der Abteilung I c/AO – (15.01.1941–01.05.1942). Ulterior a comandat Regimentul 366 Grenadier (mai-septembrie 1944) și Divizia 121 Infanterie (septembrie 1944-mai 1945). Capturat de sovietici, este eliberat din prizonierat în 1955. Colonel (din 01.03.1943); general-maior (din 01.10.1944); general-locotenent (din 20.04.1945).

¹¹ Iuliu Maniu (1873–1953), avocat și om politic român. Licențiat în drept la Universitățile din Cluj, Viena și Budapesta; doctor în drept (1896). Fruntaș al mișcării naționale a românilor din Transilvania, deputat în Parlamentul din Budapesta (1906–1910); președintele Consiliului Dirigent din Transilvania, președintele Partidului Național Țărănesc între anii 1926–1947, cu excepția perioadei 1933–1937; președinte al Consiliului de Miniștri (1928–1930; 1932–1933). Opozant al regelui Carol al II-lea și al regimului antonescian, iar din anul 1944 lider necontestat al opoziției anticomuniste. Arestat de autoritățile comuniste și condamnat la închisoare pe viață în urma unui simulacru de proces în 1947. Decesul său a survenit în închisoarea de la Sighetul Marmației, în condiții inumane.

¹² Nicolae Lupu (1876–1947), medic și om politic român. Membru al Partidului Țărănesc (din 1921); membru al Partidului

I s-a reproșat (dr-ului Nicolae Lupu – n.n.) inclusiv faptul că întreține legături cu jurnaliști evrei, care compromit atât Partidul Național-Țărănesc cât și pe el, personal.

Iuliu Maniu a fost de curând invitatul jurnalistului american Johnson¹³. Maniu i-a acordat acestuia un interviu cu privire la situația politică, dar a interzis publicarea declarațiilor sale.

Național-țărăniștii afirmă că Maniu a evitat să ofere orice fel de declarații, care ar fi angajat în vreo formă propria persoană sau partidul pe care îl conduce.

Partidul Național-Creștin comunică faptul că inginerul Gigurtu¹⁴ lucrează la elaborarea unui plan economic, potrivit căruia toate întreprinderile economice-industriale-financiare urmează să colaboreze exclusiv cu germanii. La elaborarea acestui plan inginerul Gigurtu este ajutat de o serie de experți ai societății „Mica”. Mișcarea Legionară afirmă că fostul conducător legionar Gheorghe Amzăr¹⁵, care este refugiat în Germania, l-a somat pe fostul ministru român Radu Greceanu¹⁶ să înceapă o campanie propagandistică împotriva guvernului actual.

Se mai afirmă că legionarii refugiați în Germania au intenția de a-i ruga pe profesorul Forțu¹⁷, Găvănescul¹⁸ și alte personalități marcante ale Mișcării Legionare ca, pe baza autorității și prestigiului de care aceștia dispun, să intervină pe lângă Conducătorul statului¹⁹ astfel încât legionarii refugiați în străinătate să primească aprobarea de a se întoarce acasă.

Ion Zelea Codreanu²⁰ intenționează să înființeze un corp special format din infirmiere voluntare, condus de doamna Elena Z. Codreanu²¹ și care este independent de Consiliul de Patronaj.

Național Țărănesc (din 1926); liderul aripii de stânga din PNT, dr. Nicolae Lupu a părăsit PNT în 1927, reînființând Partidul Țărănesc. Lider al Partidului Țărănesc (1927–1934), în 1934 revenind în cadrul PNT. La sfârșitul celui de-al doilea război mondial Nicolae Lupu a criticat linia politică promovată de Iuliu Maniu, solicitând acestuia retragerea de la conducerea PNT, pentru a putea reorienta partidul spre stânga eșichierului politic din România. În urma refuzului lui Maniu, aripa condusă de dr. Nicolae Lupu s-a desprins din partid, formând Partidul Țărănesc Democrat, partid care a colaborat ulterior cu PCR.

¹³ Nu a putut fi identificat.

¹⁴ Ion Gigurtu (1886–1959), inginer, industriaș și om politic român. Inginer de mine cu studii efectuate în Germania (Freiburg im Breisgau și Berlin-Charlottenburg), director și administrator-delegat al societății „Mica”. Ministru al Industriei și Comerțului (28.12.1937–10.02.1938); ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor (24.11.1939–01.06.1940); ministru de Externe (01–28.06.1940); președinte al Consiliului de Miniștri (04.07—04.09.1940). Deși a militat pentru promovarea unei politici progermane, el nu a putut preîntâmpina rapturile teritoriale din vara anului 1940, sub mandatul său România fiind nevoită să cedeze Ungariei partea de nord-est a Transilvaniei (al doilea arbitraj de la Viena din 30.08.1940), respectiv Cadrilateralul Bulgariei (tratatul de la Craiova din 07.09.1940). După război a fost arestat de autoritățile comuniste, judecat și condamnat la ani grei de detenție. Moare în închisoarea din Râmnicul Sărat.

¹⁵ Nu a putut fi identificat.

¹⁶ Se referă la Constantin Greceanu (1900–1942), inginer, diplomat și om politic român. Membru marcant al Mișcării Legionare. Ministru plenipotențiar la Berlin (15.10.1940–01.03.1941). Arestat după rebeliunea legionară, a fost trimis în 1942 pe front în cadrul unităților speciale de „reabilitare” formate din legionari. Mort în luptele de la Harkov la 02.07.1942.

¹⁷ Se referă la profesorul Grigore Forțu, membru marcant al Mișcării Legionare. Nu au putut fi identificate alte date biografice.

¹⁸ Ion Găvănescul (1859–1949), pedagog, filosof, profesor universitar și om politic român. Licențiat în Litere și Filosofie la Universitatea din Iași (1883); doctor în Filosofie la Berlin (1887); profesor și decan al Facultății de Litere și Filosofie din Iași (1888–1932); membru al Mișcării Legionare (din 1928); președinte al Asociației Profesorilor Universitari din România; deputat ales pe listele Partidului Total Pentru Țară (1937); membru al Senatului Legionar. Autorul a numeroase lucrări în domeniile pedagogiei, psihologiei și filosofiei.

¹⁹ Ion Antonescu (1882–1946), militar de carieră și om politic român. Absolvent al Școlii militare de ofițeri de infanterie și cavalerie (1902–1904) și al Școlii Superioare de Război (1909–1911). Intră în Armată în 1904, participă la primul război mondial. Șef al Marelui Stat Major (1933–1934); ministru al Apărării Naționale (1938); președinte al Consiliului de Miniștri și Conducător al Statului român (06.09.1940–23.08.1944); comandant al Grupului de Armate „General Antonescu” (22.06–17.07.1941). Arestat la 23 august 1944 pentru refuzul de a încheia armistițiul cu Națiunile Unite, este predat autorităților sovietice la începutul lunii septembrie. Deținut și anchetat în URSS (septembrie 1944–aprilie 1946), este readus în țară, judecat și condamnat la moarte de așa-zisul „Tribunal al Poporului”. Executat la Jilava în data de 01.06.1946. General de corp de armată (din 16.09.1940); general de armată (din 05.02.1941); mareșal (din 21.08.1941).

²⁰ Ion Zelea Codreanu (1878–1941), profesor de limba română și germană, respectiv publicist român. Licențiat al Facultății de Litere din Iași (1903); director și profesor de limba română și germană la liceul din Huși. Deputat din partea Ligii Apărării Național-Creștine (1926); deputat legionar de Tutova și Bârlad (1932); deputat din partea Partidului Total Pentru Țară (a937); membru al Senatului Legionar. Adversar declarat al lui Horia Sima.

²¹ Elena Zelea Codreanu, născută Ilinoiu (1902–1994), funcționară, soția lui Corneliu Zelea Codreanu (1925–1938).

Aurel Cârdu²² și P. Bellu²³, foști conducători ai „Frăților de Cruce” din București, și-au mutat terenul de activitate către Timișoara și Caransebeș.

Nu s-a renunțat încă la eforturile de a elibera deținuții legionari din închisori.

Anume, cu prilejul sărbătorilor prilejuite de revenirea Basarabiei și Bucovinei de nord, legionarii vor înainta un memorandum Conducătorului statului, prin care vor solicita amnistia tuturor deținuților legionari, pentru ca astfel „unirea spirituală atât de necesară edificării României viitoare” să poată fi realizată.

În legătură cu eforturile unor conducători legionari de a întreține din nou relații bune cu guvernul, este de menționat faptul că majoritatea studenților menține în continuare atitudinea negativă adoptată de Horia Sima²⁴.

În ce privește eforturile preotului Dumitrescu-Borșa²⁵ și profesorului Ion Dobre²⁶ de a reorganiza Mișcarea Legionară, legionarul Costin²⁷ de la fabricile de armament „Mărgineanca” a declarat că activitatea ambilor legionari menționați va rămâne fără rezultat, întrucât legionarii nu doresc o nouă organizație ce exclude cercurile legionare care au provocat rebeliunea.

Relațiile dintre muncitorii legionari și comuniști din fabrica de avioane „SET” sunt atât de strânse, încât muncitorii comuniști acceptă să fie conduși de muncitorii Amania²⁸ și Babin²⁹, care sunt conducătorii legionari ai organizațiilor muncitorești legionare.

Studenții legionari de la Facultatea de Științe au primit directive de a relua propaganda antisemită. Ca urmare, conducătorul studenților legionari din această facultate, Irimie Cornel³⁰, a început să studieze statistici evreiești, pentru ca pe baza acestei lecturi să demareze cu toată forța propaganda antisemită.

În perioada vacanței studenții Popescu Dumitru³¹, Miron Gheorghe³², Popică Eugen³³, Caranica Gheorghe³⁴ și asistentul universitar Mircea Badea³⁵ preiau coordonarea comitetului director al studențimii legionare din Politehnică.

Licențiată în Litere. Arestată de autoritățile comuniste în 1950, a trecut prin închisorile Mislea, Târgșor, Arad și Oradea. După eliberarea din închisoare, i s-a fixat domiciliu obligatoriu în comuna Lățești în Bărağan până în anul 1964. Ulterior s-a recăsătorit cu colonelul Constantin Praporgescu, fiul generalului David Praporgescu.

²² Nu a putut fi identificat.

²³ Nu a putut fi identificat.

²⁴ Horia Sima (1907–1993), om politic român. Studii de drept, litere și filosofie, membru al Mișcării Legionare din 1927. Între anii 1938–1940 deține funcții de conducere în cadrul acesteia, fiind nominalizat de Corneliu Zelea Codreanu printre posibili succesori. Ca urmare a represiunilor declanșate de autorități împotriva Mișcării în 1938–1939 se refugiază pe teritoriul Germaniei, de unde revine clandestin în țară în primăvara anului 1940. Arestat la trecerea frontierei, Sima a acceptat să colaboreze cu autoritățile carliste devenind pentru puțin timp chiar ministru al Cultelor și Artelor în guvernul condus de Ion Gigurtu. La 8 iulie 1940 demisionează din guvern și se opune cedărilor teritoriale din vara anului 1940, organizând totodată acțiuni în vederea abdicării regelui Carol al II-lea. Numit Comandant al Mișcării Legionare în septembrie 1940, devine vicepreședinte al Consiliului de Miniștri în cadrul guvernului național-legionar condus de generalul Ion Antonescu. Avid de putere a încercat să obțină puterea totală în stat prin organizarea în ianuarie 1941 a unei rebeliuni împotriva generalului Ion Antonescu. Înfrânt, este nevoit să se refugieze în Germania unde rămâne până la sfârșitul războiului. După 1945 se stabilește în Spania.

²⁵ Ion Dumitrescu-Borșa (1899–1981), preot român. Licențiat al Facultății de Teologie ortodoxă din București. Membru al Mișcării Legionare din 1930; secretar la Partidului Total Pentru Țară (din 1935). Voluntar în războiul civil din Spania (1936–1937); deputat din partea Partidului Total Pentru Țară (1937). În 1938 se refugiază în Germania; membru al Comandamentului Legionar din exil (1939–1940). Intrat în conflict cu Horia Sima, este exclus din Mișcarea Legionară la 13.11.1940, fiind acuzat de „acțiune indisciplinară și incorectă”. Este arestat de autoritățile comuniste în 1948 și închis până în anul 1964. Ulterior își desfășoară activitatea ca preot în comuna Bălcești.

²⁶ Ion Dobre (1906–1942), profesor de educație fizică și membru al Mișcării Legionare. Prefect al județului Tecuci în perioada guvernării național-legionare (septembrie 1940-ianuarie 1941).

²⁷ Nu a putut fi identificat.

²⁸ Nu a putut fi identificat.

²⁹ Nu a putut fi identificat.

³⁰ Nu a putut fi identificat.

³¹ Nu a putut fi identificat.

³² Nu a putut fi identificat.

³³ Nu a putut fi identificat.

³⁴ Nu a putut fi identificat.

³⁵ Nu a putut fi identificat.

Studentii Victor Popa³⁶, Dumitru Săndulescu³⁷ și Nicolae Banciu³⁸ de la Academia de Arte Frumoase, rămași în București, încep reorganizarea Mișcării Legionare în această Academie.

Propaganda legionară încearcă să prezinte măsurile antisemite ale guvernului actual drept ineficace. Ea afirmă că legea de expropriere a proprietăților evreiești din mediul urban este aplicată într-o manieră extrem de șovăitoare, spre deosebire de procesul de expropriere al proprietăților evreiești din mediul rural promovat în perioada regimului legionar.

Numeroși legionari din capitală sunt foarte îngrijorați datorită pasivității conducătorilor legionari, întrucât ei se tem că în acest fel Legiunea va pierde restul de simpatie existent în cadrul opiniei publice. Din acest motiv ei militează în vederea unirii tuturor legionarilor și restabilirii bunelor relații cu guvernul.

Partidul Comunist a elaborat o directivă referitoare la recrutarea unui mare număr de membri din cadrul tineretului premilitar, întrucât aceste elemente sunt elemente ce pot fi entuziasmate rapid și care sunt capabile de orice acțiune. Cercurile comuniste au receptat cu satisfacție amenințarea proferată se pare de postul de radio Moscova la adresa guvernului român, potrivit căreia în cazul executării unui comunist rușii vor ucide 100 de români basarabeni.

Aceste cercuri cred că amenințarea va intimida autoritățile române și prin urmare tratamentul comuniștilor internați se va îmbunătăți.

Muncitorii comuniști i-au informat pe liderii comuniști că fondurile de întraajutorare pentru deținuții comuniști sunt insuficiente și ca atare ordinul referitor la tipărirea de manifeste nu poate fi îndeplinit.

Partidul Comunist a reiterat directivele sale către muncitorii comuniști de a sabota activitatea și de a distruge instalațiile industriale.

Intelectualii comuniști din București nutresc convingerea că „în pofida atâtor lovituri puternice comunismul va ieși învingător, întrucât este reprezentat de milioane de muncitori și intelectuali“.

Numirea Anei Pauker³⁹ în fruntea „departamentelor de guerillă feminine ale U.R.S.S.“ a provocat entuziasm printre comuniștii din România. Secretariatul comitetului central al partidului a decis în secret să redacteze o lucrare propagandistică, potrivit căreia Ana Pauker aparține mișcării revoluționare-comuniste din România.

Minorități:

Evreii au primit de la Șafran⁴⁰, liderul cultului mozaic în România, sfatul de a lupta pentru victoria comunismului și a democrațiilor, întrucât aceasta reprezintă singura cale de salvare a națiunii evreiești.

Comunitatea evreiască din București l-a însărcinat pe jurnalistul Isac Reiner⁴¹ de la „Renașterea noastră“ să întocmească o listă cu toți evreii care au fost nevoiți să „îndure suferințe“ în perioada

³⁶ Nu a putut fi identificat.

³⁷ Nu a putut fi identificat.

³⁸ Nu a putut fi identificat.

³⁹ Ana Pauker (1893–1960), militantă comunistă evreică, lider marcant al Partidului Comunist Român. Aderă la mișcarea comunistă în 1920, fiind ulterior arestată în repetate rânduri pentru activitate comunistă ilegală. Membră în conducerea Cominternului și agentă sovietică. În 1926 fuge în URSS, unde rămâne până în 1934. Revenită în România în 1935, este numită prim secretar al Comitetului Central al PCR. Arestată în 1935, este condamnată în 1936 în cadrul procesului de la Craiova la 10 ani închisoare. În 1941 este eliberată și lăsată să plece în URSS, în schimbul lui Ion Codreanu, fost membru al Sfatului Țării din Basarabia. Revenită în țară în septembrie 1944, în fruntea fracțiunii moscovite a PCR, este aleasă secretar al Comitetului Central și membru al Biroului Politic (22.10.1945–27.05.1952). Ministru de Externe (05.11.1947–10.07.1952). Îndepărtată de la putere în 1952, a fost arestată pentru o scurtă de perioadă în 1953. Ulterior i s-a acordat permisiunea de a efectua traduceri din limbile franceză și germană pentru Editura Politică.

⁴⁰ Alexandru Șafran (1910–2006), cărturar, teolog, filosof, istoric și literat evreu, personalitate marcantă a minorității evreiești din România. A absolvit Institutul Israelit de Înalte Studii Teologice din Viena, respectiv Facultatea de Filosofie a Universității din Viena. Doctor în Filosofie al Universității din Viena (1934). Șef rabin al cultului mozaic din România (1940–1948); mare rabin al comunității evreiești din Geneva (1948–1997); senator de drept în Senatul României (1940); membru de onoare al Academiei Române (din 1997). În perioada regimului antonescian a încercat să amelioreze situația comunității evreiești din România. În 1948, ca urmare a opoziției sale față de regimul communist, a fost demis, fiind nevoit să ia calea exilului. A publicat numeroase lucrări de teologie, filosofia moralei și mistică iudaică.

⁴¹ Nu a putut fi identificat.

guvernărilor antisemite din România. Această listă urmează să fie trimisă ulterior la Washington și Londra.

Numeroși evrei, ce au primit ordinul de concentrare pentru muncă obligatorie, încearcă să se susțină de la această îndatorire prin intervenții la autoritățile însărcinate cu recrutarea.

Prin mijlocirea Legației S.U.A. dr. Filderman⁴² și Alexandru Șafran au întocmit un memorandum către organizația americană „Joint“⁴³, prin care solicită acesteia ajutorul urgent pentru evreii maltratați de români. Evreii speră că Legația va raporta aceasta guvernului de la Washington.

Maghiarii au primit de la Gyárfás Elemér⁴⁴, președintele comunității maghiare din România, sfatul de a adopta un comportament rezervat. Liderii comunității maghiare din București organizează adunări pe întreg teritoriul țării, pentru a transmite pe această cale liderilor locali directivele Budapestei.

Bulgarii din capitală cred că în curând guvernul de la Vichy va declara război Angliei.

Rușii și ucrainenii din capitală dețin informații potrivit cărora generalul Biskupski⁴⁵, liderul rușilor albi din Germania, și căpitanul Skoropadski⁴⁶, conducătorul cazacilor și ucrainenilor din Germania, însoțiți de jurnalistul Kovalevski⁴⁷ de la „Krakauer Zeitung“, vor sosi peste câteva zile în România, pentru a inspecta organizațiile rușilor albi din România și a pregăti viitoarea administrație ucraineană.

Filiala din București a organizației „Vilno Kazacestvo“ (cazacii liberi), condusă de Serghei Margusin⁴⁸ și Dulinov Ivan⁴⁹, desfășoară a activitate intensă în scopul unirii tuturor cazacilor emigrați, pentru a lupta în vederea creării statului independent căzăcesc.

Sârbii din județul Caraș manifestă o satisfacție vizibilă în privința izbucnirii războiului împotriva Rusiei sovietice. Ei se așteaptă la o victorie certă a Armatei Roșii.

⁴² Wilhelm Filderman (1882–1963), avocat, publicist și om politic evreu, personalitate marcantă a minorității evreiești din România. Licențiat în drept la Universitatea din București; doctor în drept la Paris. Participă la războaiele balcanice și la primul război mondial ca ofițer în Armata română. Aderă la Uniunea Evreilor Pământeni, fiind ales în Comitetul Central al acestei organizații (1913); reprezentant în România al organizației American Jewish Joint Distribution Committee (din 1920); deputat PNL (1927); președinte al Comunității evreilor din București (1931–1933); președinte al Federației Uniunii Comunităților Evreiești din România (1940–1941); conducător al secției române al Jewish Agency. În perioada regimului antonescian, împreună cu șef-rabinul Alexandru Șafran, A. L. Zissu și Mișu Benvenisti conduce Consiliul clandestin evreiesc, organizație ce coordona acțiunile de apărare și întrajutorare a evreilor din România. Deportat în mai 1943 în Transnistria la ordinul personal al mareșalului Ion Antonescu, se reîntoarce la București după 3 luni, reluând șirul petițiilor înaintate Guvernului în vederea ameliorării situației populației evreiești din România și a repatrierii evreilor deportați în Transnistria. După război își reia pentru scurt timp funcția de președinte al Federației Uniunii Comunităților Evreiești (1945–1948), dar în urma relațiilor tensionate cu noile autorități comuniste și a atacurilor venite din partea colaboratorilor evrei ai noului regim, este nevoit să părăsească în secret România, stabilindu-se la Paris unde va rămâne până la sfârșitul vieții.

⁴³ Se referă la „American Jewish Joint Distribution Committee“, organizație umanitară creată în 1914.

⁴⁴ Gyárfás Elemér (1884–1945), politician, economist, jurist și publicist maghiar. Studii de Drept la Universitățile din Cluj, Budapesta și Sorbona. În perioada premergătoare războiului își desfășoară activitatea în calitate de avocat. Prefect al comitatului Târnava-Mică (1917–1918); membru al consiliului director al Partidului Maghiar (din 1921); senator din partea județului Ciuc (din 1926); întemeietor și vicepreședinte al Societății Romano-Catolice Ardelene; președintele Statusului Romano-Catolic Ardelean (din 1933); director al Băncii din Târnăveni; președintele Comunității Maghiare din România (1940–1944). Internat la sfârșitul anului 1944, moare în octombrie 1945 în București.

⁴⁵ Vasily Victorovich Biskupsky (1878–1945), militar de carieră rus. Participă la primul război mondial, iar din 1919 emigrează în Germania. Liderul emigranților ruși din Germania, a fost unul din rușii care l-au sprijinit financiar și politic pe Adolf Hitler; implicat în puciul organizat de Wolfgang Kapp și Walther von Lüttwitz (1920). Relațiile dintre generalul Biskupsky și conducerea celui de-al III-lea Reich s-au menținut până în ultima fază a celui de-al doilea război mondial.

⁴⁶ Pavlo Petrovych Skoropadskyi (1873–1945), aristocrat și militar de carieră rus de origine ucraineană. Intră în armata rusă în 1893; participant la primul război mondial, în cadrul armatei imperiale ruse. Hatman al Ucrainei (29.04–14.12.1918). În urma revoltei organizate de Symon Peliura, este nevoit să abdice și să emigreze în Germania – În perioada Republicii de la Weimar Skoropadsky a menținut legături strânse cu lideri politici și militari germani, dar în perioada celui de-al III-lea Reich a refuzat constant ofertele de colaborare din partea regimului național-socialist. A murit în 1945, ca urmare a rănilor dobândite în urma unui atac aerian aliat asupra orașului Regensburg.

⁴⁷ Nu a putut fi identificat.

⁴⁸ Nu a putut fi identificat.

⁴⁹ Nu a putut fi identificat.

Turcii din capitală susțin că după înfrângerea Rusiei, republicile Turkistan, Azerbaidjan și Armenia se vor uni cu Turcia. Acest zvon răspândit de cercurile oficiale din Ankara ar avea ca scop atragerea atenției Germaniei asupra revendicărilor Turciei.

Armenii din București au strâns suma de 12.000.000 lei în vederea înființării unui spital de campanie.

Cercurile armenese se tem de o eventuală intervenție a Turciei în Caucaz. O asemenea intervenție ar periclita planurile referitoare la crearea unui stat armean independent.

DIN CERCURILE DIPLOMATICE STRĂINE DIN BUCUREȘTI

Legatia maghiară a fost informată că președintele Consiliului de Miniștri maghiar, Bárdossy László⁵⁰, se va deplasa în cursul acestei luni la Roma și Berlin, în vederea obținerii unor asigurări pentru revendicările teritoriale maghiare.

Marii proprietari funciari maghiari se tem că războiul actual va pune capăt feudalismului maghiar.

Ministrul plenipotențiar Nagy László⁵¹ intenționează să repartizeze comunității naționale maghiare agenți informatori ai Legăției.

Comunitatea bulgară a primit informația că regele Boris⁵² a fost invitat pentru data de 12 iulie 1941 în cartierul general al Führer-ului⁵³.

Recrutările de voluntari bulgari pentru campania din Rusia întâmpină greutăți datorită atitudinii pro-ruse a populației bulgare.

În 4 iulie au fost lansați în Bulgaria câteva sute de parașutiști sovietici pentru a înlăptui acte de sabotaj și a distruge importante noduri de cale ferată, respectiv întreprinderi militare.

Diplomații bulgari din București afirmă că în curând Japonia va intra în războiul împotriva Rusiei sovietice și, conform unui plan germano-italiano-japonez, va ocupa o mare parte a teritoriului asiatic al Rusiei.

⁵⁰ Bárdossy László (1890–1946), diplomat de carieră și politician maghiar. Studii de Drept la Universitățile din Budapesta, Berlin și Paris; Doctor în Drept (1912). Funcționar în cadrul Ministerului Educației și Cultelor (25.10.1913–18.02.1922). Intră în diplomatie la 18.02.1922. Director adjunct – din 1927 director – al departamentului de presă din cadrul Ministerului de Externe maghiar (18.02.1922–01.03.1930); consilier de legație în cadrul Legăției maghiare din Londra (01.03.1930–24.10.1934); ministru plenipotențiar la București (24.10.1934–04.02.1941); ministru de Externe (04.02.1941–07.03.1942); președinte al Consiliului de Miniștri (03.04.1941–07.03.1942). În calitate de premier a promovat o politică progermană, declarând război URSS, Angliei și SUA. Condamnat la moarte de Tribunalul Poporului la 03.11.1945, a fost executat la 10.01.1946.

⁵¹ Nagy László (1888–?), diplomat de carieră maghiar. Licențiat în Drept. Funcționar în cadrul Ministerului Comerțului (1912–26.08.1914); funcționar în cadrul Ministerului Apărării Naționale (26.08.1914–13.07.1915); serviciu militar (13.07.1915–21.11.1918). Intră în diplomatie la 20.05.1920; secretar de legație în cadrul Legăției maghiare din Praga (22.01.1923–28.01.1928); secretar de legație în cadrul Legăției din Ankara (28.01.1928–29.06.1933); secretar de legație –din 1938 consilier de legație – în cadrul Legăției maghiare din București (30.06.1933–19.03.1938); consilier de legație în cadrul Legăției maghiare din Roma (19.03.1938–15.03.1941); ministru plenipotențiar la București (15.03.1941–03.09.1943). Ulterior s-a aflat la dispoziția Ministerului de Externe maghiar.

⁵² Boris al III-lea, țar al Bulgariei (1894–1943). Boris Klemens Robert Maria Pius Ludwig Stanislaus Xaver, fiu al țarului Ferdinand I. Participant la primul război mondial; a urcat pe tronul Bulgariei în 1918, în urma abdicării tatălui său. Țar al Bulgariei (03.10.1918–28.08.1943). Deși în perioada celui de-al doilea război mondial a promovat o politică progermană, țarul Boris a refuzat să intre în război împotriva URSS, Bulgaria fiind de altfel singurul stat din tabăra Axei care a menținut relațiile diplomatice cu URSS: Cauzele care au provocat moartea sa subită, survenită la scurt timp după o întrevvedere cu Adolf Hitler în cartierul general al acestuia din Prusia Orientală, au rămas un mister până în zilele noastre.

⁵³ Adolf Hitler (1889–1945), „Der Führer“, om politic german (de origine austriacă). Lider al „Nationalsozialistischer Deutscher Arbeiter Partei (NSDAP) – Partidul Național Socialist German“ (din 1921); cancelar al Reichului (30.01.1933–30.04.1945); conducător al Reichului (01.08.1934–30.04.1945); comandant suprem al Wehrmachtului (04.02.1938–30.04.1945). După preluarea puterii, a instaurat în Germania un regim de teroare și a dezlănțuit cel de-al doilea război mondial ce a produs omenirii suferințe incomensurabile. Este principalul responsabil pentru asasinarea a peste 6 milioane de evrei. S-a sinucis în bunkerul său din Berlin în 30.04.1945.

Legăția a primit instrucțiuni de la Sofia să fie cât se poate de prevăzătoare cu acordarea vizelor de tranzit pentru persoanele care călătoresc din România spre Turcia.

Atașatul militar, colonelul Tchavdarov⁵⁴, a declarat cu puțin timp în urmă că Bulgaria a adoptat toate măsurile necesare pentru a asigura securitatea litoralului său.

Ambasada greacă ia la cunoștință confirmarea numirii de către guvernul Colacoglu a domnului Spiros Capitanidis⁵⁵ în calitate de secretar de ambasadă, cu titlul de însărcinat cu afaceri ad-interim.

Ambasada a primit informația că, începând cu data de 6.7, guvernul turc a interzis pentru toate navele aflate sub pavilion străin navigația în apele turcești, respectiv traversarea strâmătorii Dardanelle.

Guvernul din Ankara a dispus deblocarea activelor grecești din Turcia. Această măsură a trezit în cadrul cercurilor grecești multă simpatie pentru Turcia. Ambasada turcă a declarat că pactul dintre Turcia și Germania încheiat recent, s-a realizat cu acordul întregii opinii publice și a armatei.

Guvernul turc a solicitat guvernului britanic retragerea din Turcia a tuturor serviciilor militare, respectiv a organizațiilor Intelligence Service.

Atașatul militar a declarat că între guvernul din Ankara și reprezentanții Reichului german au loc tratative în scopul livrării de armament pentru Turcia.

Legăția S.U.A. este informată cu privire la faptul că forțele armate americane vor ocupa succesiv toate bazele de aviație și marină din partea de est a Siberiei.

Atașatul militar, colonelul Ratay⁵⁶, se va deplasa la Suez în jurul datei de 10 iulie pentru a se întâlni acolo cu o misiune militară americană, respectiv pentru a raporta cu privire la situația politică internă și externă a României.

Se afirmă că fostul ministru plenipotențiar român la Washington, Radu Irimescu⁵⁷, s-ar afla în prezent în Canada, unde reprezintă interesele „Comitetului pentru unitatea națională a românilor liberi” din Londra.

În ultimele zile în regiunea Baku au fost trimise 175 de avioane britanice cu piloți australieni. Bazele lor sunt situate în Batumi, Poti și Kutais.

⁵⁴ Méthodi Mladenov Tchavdarov (?-?), militar de carieră bulgar, maior de Stat Major Atașat militar la București (06.02.1941–13.03.1944).

⁵⁵ Spyros Kapetanides (?-?), diplomat de carieră grec. Secretar de legăție în cadrul Legăției (din 1939 Ambasadei) Greciei din București (din 29.01.1924). În perioada postbelică a deținut funcția de ambasador al Greciei la Belgrad și Madrid. Alte date biografice nu au putut fi identificate.

⁵⁶ John Paul Ratay (1893–1908). Militar de carieră american. Născut în 1893 la Poznan, într-o familie germano-poloneză care a emigrat ulterior în Statele Unite. Intră în armată (1914), participă la primul război mondial. Ofițer de artilerie în cadrul Diviziei 26 americane (1918–1921) a luat parte activ la luptele din primul război mondial, iar în perioada interbelică a servit în China. A fost trimis, de asemenea, în Germania, unde a urmat cursurile Școlii de Război germane. Aici a avut posibilitatea de a-și perfecționa limba germană și s-a familiarizat cu activitatea ofițerilor de Stat Major germani, cunoștințe ce aveau să fie extrem de prețioase în perioada petrecută la București în calitate de atașat militar. Asistent al atașatului militar și ofițer specialist lingvist la Peking (1924–1928); trimis la Berlin pentru a strânge materiale istorice pentru secția istorică a Army War College (1934–1938); atașat militar în România (28.03.1939–12.12.1941). După intrarea S.U.A. în al doilea război mondial s-a alăturat armatei combatante, participând activ la campaniile militare din Africa de nord, Italia și Franța (1942–1945). A fost trecut în rezervă cu gradul de general de brigadă (1946) și s-a stabilit la Chicago, unde a devenit un prosper om de afaceri; Locotenent-colonel (din 07.08.1940); colonel (din 24.12.1941); general de brigadă (din 24.05.1944) Vezi și Ernest H. Latham Jr., *Postfață*, la volumul Waldeck 2000, p. 339–340.

⁵⁷ Radu Irimescu (1890–1975), militar de carieră, politician, diplomat și om de afaceri român. Absolvent al Școlii militare de artilerie, geniu și marină (1907–1909). Intră în Marină în 1909, participă la primul război mondial. Studii de inginerie la Universitatea Columbia după primul război mondial. Manager al filialei americane a băncii Crissovloni (1921–1928); subsecretar de stat al Aerului în cadrul Ministerului Apărării Naționale (19.06.1932–13.11.1933); ministru al Apărării Naționale (28.08–04.09.1937); ministru plenipotențiar la Washington (21.04.1938–15.10.1940). Demis de regimul antonescian, alege calea exilului, stabilindu-se în SUA, unde obține cetățenia americană în 1941.

Pentru sabotaj și conducerea slabă a trupelor sale în spațiul ucrainean, la 6.7. generalul Șapoșnikov⁵⁸ ar fi fost arestat și transportat la Habarovsk, unde va fi condamnat⁵⁹.

Întreaga floră comercială rusească și o parte din flota de război din Orientul îndepărtat au părăsit la 5.7. portul Vladivostok în direcția apelor naționale americane.

De la începutul războiului dintre Germania și Anglia, românii din America ar fi adunat suma de 800.000 dolari destinată înarmării britanice.

În cercurile diplomatice se afirmă că în cazul unei intervenții japoneze în războiul împotriva Rusiei, statele din continentul nord-american vor intra în război în maximum 6 luni, respectiv după încheierea înarmării complete a Statelor Unite. Se crede că în acel moment forțele armate japoneze vor fi deja slăbite.

Interdicția pentru jurnaliștii americani de a se deplasa pe front a provocat indignare în cadrul Legației S.U.A.

Atașatul de presă l-a însărcinat pe jurnalistul Frank Stevens⁶⁰ să sondeze atitudinea opiniei publice românești față de evenimentele actuale.

Legația a dispus ca toate serviciile poloneze din București să fie mutate în str. Argentina nr. 412, la sediul societății „American Mission”.

Legatia franceză susține că deține informații potrivit cărora Berlinul a refuzat să ia în discuție revendicările teritoriale maghiare rezultate în urma intrării Ungariei în războiul împotriva Rusiei.

Ministrul plenipotențiar Jacques Truelle⁶¹ afirmă că între guvernele din Ankara și Berlin se desfășoară tratative referitoare la intrarea Turciei în războiul împotriva Rusiei.

Cercurile din jurul Legației sunt indignate că spațiile școlii franceze din strada Cristian Tell nr. 42 au fost rechiziționate de către autoritățile române.

Cercurile diplomatice iugoslave sunt informate că în data de 12.7 va sosi în România un corp special de soldați, care va fi trimis pe frontul român pentru a lupta împotriva Rusiei.

Novak Popovici⁶², secretarul fostei Legații iugoslave din București, a primit din partea guvernului sârb din Londra misiunea de a trimite 2 agenți la Istanbul, care urmează să intre în contact cu colonelul Dușan Mincovici⁶³.

Colonelul Dușan Mincovici are sarcina de a menține relațiile cu serviciile de informații din România.

SERVICII DE INFORMAȚII STRĂINE

Serviciul de informații maghiar începe la 17.7. schimbul de informații cu serviciul de informații bulgar.

⁵⁸ Boris Mihailovici Șapoșnikov (1882–1945), militar de carieră sovietic. Intră în armata țaristă (1901), participă la primul război mondial, ajungând în 1917 la gradul de colonel. Ulterior se alătură Armatei Roșii (din 1918) și Partidului Comunist al URSS (din 1930). Strateg și teoretician militar. Comandant al districtului militar Leningrad (1925–1927, 1935–1937); comandant al districtului militar Moscova (1927–1928); comandant al districtului militar Volga (1931–1932); comandant al Academiei Militare Frunze (1932–1937); șef de Stat Major al Armatei Roșii (1928–1931, 1937–1940, 1941–1942); adjunct al Comisarului Poporului pentru Apărare (din 1937); comandant al Academiei Militare Voroșilov (1943–1945). General de armată (din 20.11.1935); mareșal (din 07.05.1940).

⁵⁹ Informație eronată. Cariera și viața mareșalului Șapoșnikov nu au fost puse sub semnul întrebării de înfrângerile suferite de Armata Roșie la începutul războiului. Dimpotrivă, datorită profesionalismului său mareșalul Șapoșnikov s-a bucurat de încrederea dictatorului sovietic I.V. Stalin.

⁶⁰ Nu a putut fi identificat.

⁶¹ Jacques-Maria Truelle (1891–1945), diplomat de carieră francez. Licențiat în Drept și absolvent al Școlii de Științe Politice din Paris. Participant la primul război mondial, mutilat de război. Intră în diplomatie în 1918, în calitate de atașat de ambasadă. A activat ca diplomat în cadrul ambasadelor Franței la Londra, Roma, Vatican și Washington. Numit ministru plenipotențiar al Franței vichyste la București la 25.09.1940, preia postul la 15.03.1941 și rămâne până la 19.06.1943, când pleacă din țară în Turcia și se alătură mișcării conduse de generalul Charles de Gaulle. Reprezentant al mișcării gaulliste în Spania și în Algeria (1943–1945).

⁶² Novak Popovici (?-?), diplomat de carieră iugoslav. Secretar de legație în cadrul Legației (din 1939 Ambasadei) iugoslave din București (01.06.1932–06.04.1941). Alte date biografice nu au putut fi identificate.

⁶³ Nu a putut fi identificat.

Serviciul de informații maghiar a propus serviciului de informații francez schimbul reciproc de informații, dar până în prezent nu a primit un răspuns pozitiv.

Arhivele Naționale Istorice Centrale, Colecția Microfilme SUA, rola 145 (Armeeoberkommando 11), cadrele 7933718–7933725.

BIBLIOGRAFIE:

Izvoare inedite:

Arhivele Militare Române Pitești, fond DCI/1972.

Arhivele Ministerului Afacerilor Externe București, fond 14/Reprezentanți-Germania.

Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg im Breisgau, fondurile.

– Militärische Sammlung

– Pers 6

– RH 31-I – Deutsche Heeresmission in Rumänien

– RW 5 – OKW/Amt Ausland/Abwehr

Der Bundesbeauftragte für die Unterlagen des Staatssicherheitsdienstes der ehemaligen Deutschen Demokratischen Republik
Berlin, MfS-HA IX Akten

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, fond Informativ.

Politisches Archiv des Auswärtigen Amtes Berlin, fondurile:

– Deutsche Gesandtschaft Bukarest

– R 101832, Abwehr allgemeines, Band 1, 31. Dezember 1940–31. Dezember 1942

Staatsarchiv Wien/Abteilung Archiv der Republik/05/DWM, Personalakten Deutsche Wehrmacht.

Lucrări generale:

Chiper 2000 – Chiper, Ioan, *România și Germania nazistă. Relațiile româno-germane între comandamente politice și interese economice (ianuarie 1933-martie 1938)*, București, Editura Elion, 2000.

Haynes 2003 – Haynes, Rebecca, *Politica României față de Germania între 1936 și 1940*, Iași, Editura Polirom, 2003..

Hillgruber 1994 – Hillgruber, Andreas, *Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu. Relațiile germano-române. 1938–1944*, București, Editura Humanitas, 1994.

Waldeck 2000 – Waldeck, R.G., *Athénée Palace*, București, Editura Humanitas, 2000.

Lucrări speciale:

Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950, IX. Band (Ráz-Sav), Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 1988.